

Červenec 2026

Vztahy mezi Izraelem a Evropou po válce v Gaze

Karel Sál

Shrnutí

Válka v Gaze zásadně proměnila vztahy mezi Izraelem a Evropou. Přestože většina evropských států nadále podporuje právo Izraele na zajištění vlastní bezpečnosti po útocích Hamásu ze 7. října 2023, širší regionální konflikt prohloubil politické rozpory uvnitř Evropy. V důsledku toho jsou vzájemné vztahy stále více ovlivňovány domácí politikou jednotlivých států a rozdílnými strategickými prioritami. Česká republika zůstává jedním z nejbližších evropských partnerů Izraele a jejich bilaterální vztahy mohou přispět k udržení dialogu tam, kde je obtížné dosáhnout konsenzu na úrovni Evropské unie. Dlouhodobá stabilita bude záviset na obnovení strategického dialogu, který propojí otázky bezpečnosti, správy a řízení, poválečné obnovy i hospodářské spolupráce. Právě takový přístup může přispět k obnově politické důvěry a posílení společných strategických zájmů.

Hlavní body

- Zavést strukturovaný strategický dialog mezi Izraelem a Evropou zaměřený na bezpečnost, humanitární stabilizaci a rizika další regionální eskalace.
- Využívat důvěryhodná bilaterální partnerství, včetně česko-izraelských vztahů, k udržení otevřených komunikačních kanálů.
- Propojit plánování obnovy Pásma Gazy s reformou veřejné správy, opatřeními proti radikalizaci a důslednými bezpečnostními zárukami.

Úvod

Válka v Gaze, která vypukla po útocích Hamásu proti Izraeli ze 7. října 2023, se stala jednou z nejzásadnějších krizí ve vztazích mezi Izraelem a Evropou za poslední desetiletí. Útoky, při nichž zahynuly stovky izraelských civilistů a jejichž součástí bylo i brání rukojmích, vyvolaly v mnoha evropských zemích silnou počáteční vlnu solidarity s Izraelem.

Výsledkem je však vztah plný rozporů. Izrael a Evropa zůstávají úzce propojeny prostřednictvím obchodu, vědecké spolupráce, dialogu v oblasti obrany, zpravodajské spolupráce, technologií i kulturních vazeb. Evropská unie je jedním z nejvýznamnějších obchodních partnerů Izraele a Izrael se podílí na klíčových evropských programech v oblasti výzkumu a inovací, včetně programu Horizon Europe (European Commission, 2021). Zároveň je však politická legitimita těchto vztahů v Evropě stále častěji zpochybňována, zejména tam, kde veřejné mínění výrazně ovlivňují propalestinské iniciativy (Ünlühisarcıklı et al., 2025).

Tento text analyzuje, jak válka v Gaze ovlivnila vztahy mezi Izraelem a Evropou, a identifikuje hlavní politické a diplomatické výzvy, které z ní vyplývají. Současně se zaměřuje na význam bilaterálních partnerství, zejména česko-izraelských vztahů, jako možného stabilizačního prvku v podmínkách roztržitého evropského prostředí.

Hlavním argumentem této práce je, že vztahy mezi Izraelem a Evropou zůstanou i nadále strategicky nezbytné, avšak politicky křehké. Jejich další vývoj bude záviset na tom, zda se oběma stranám podaří překročit rámec krizového řízení a vytvořit strukturovaný model spolupráce, který propojí bezpečnostní otázky, regionální diplomacii a praktickou spolupráci (Quilliam, 2025; Tzidkiyahu, Bermant, 2024).

Strategický kontext: Gaza, regionální eskalace a roztržitost Evropy

Současnou krizi nelze chápat pouze jako bilaterální konflikt mezi Izraelem a Palestinci. Je součástí širšího regionálního bezpečnostního prostředí, do něhož jsou zapojeny Írán, Hizballáh, Hamás, húsiové, státy Perského zálivu, Egypt, Jordánsko, Turecko i Spojené státy. Válka v Gaze zvýšila riziko regionální eskalace, zejména v souvislosti s konfliktem na izraelsko-libanonské hranici, aktivitami sítí podporovaných Íránem, narušením bezpečnosti námořní dopravy v Rudém moři a rostoucí polarizací veřejného mínění v arabských a muslimských zemích (Sharp, Zanotti, 2024).

Pro Izrael se po 7. říjnu stalo hlavní strategickou prioritou obnovení odstrašující schopnosti, zničení nebo výrazné oslabení vojenských kapacit Hamásu, návrat rukojmích a zabránění budoucím přeshraničním útokům. Izraelská bezpečnostní politika byla formována přesvědčením, že dosavadní strategie zadržování Hamásu selhala. To vedlo k silnému domácímu tlaku na vojenskou odpověď, jejímž cílem bylo zásadně změnit bezpečnostní situaci v Pásmu Gazy a jeho okolí (Shalom, Kurz, 2022: 59–62).

Evropa však čelí celé řadě vzájemně se prolínajících a někdy i protichůdných priorit. Patří mezi ně podpora bezpečnosti Izraele, prevence regionální eskalace, zajištění humanitárního přístupu do Pásma Gazy, ochrana civilního obyvatelstva, boj proti terorismu, zachování společenské soudržnosti, zvládání migračních tlaků, energetická bezpečnost i ochrana mezinárodního řádu založeného na pravidlech. Evropské státy se zároveň liší historickými zkušenostmi, domácí politickou kulturou i diplomatickými vztahy s Izraelem a Palestinskou samosprávou. Evropská unie proto jen obtížně hledá jednotnou pozici (Ünlühisarcıklı et al., 2025)

Tato roztržitost se projevuje například při hlasování v Organizaci spojených národů, v rozdílných postojích k formulacím týkajícím se příměří, v debatách o vývozu zbraní či při diskusích o uznání

palestinského státu. Některé členské státy své postoje k palestinské státnosti nekoordinují s ostatními partnery v rámci Evropské unie. Zatímco část zemí zaujala vůči izraelské politice kritičtější postoj, jiné upřednostňují podporu izraelské bezpečnosti a boj proti Hamásu (United Nations Security Council, 2023; United Nations Security Council, 2024). Česká republika dlouhodobě patří do druhé skupiny a v rámci Evropské unie zastává jednu z nejkonzistentnějších proizraelských pozic.

Nedostatek evropské jednoty oslabuje schopnost Evropské unie ovlivňovat vývoj situace. Zároveň však odráží strukturální realitu evropské politiky vůči Blízkému východu, která je často formována především jednotlivými členskými státy, nikoli pouze institucemi Evropské unie. Bilaterální partnerství proto nadále hrají zásadní roli. V prostředí po válce v Gaze mohou důvěryhodné bilaterální vztahy přispět k udržení dialogu, omezování vzájemných nedorozumění a rozvoji cílené spolupráce i v situacích, kdy je dosažení širšího evropského konsenzu obtížné (Quilliam, 2025).

Hledání rovnováhy mezi bezpečnostními a humanitárními aspekty

Jedním z hlavních dilemat evropské politiky je nalezení rovnováhy mezi podporou práva Izraele na bezpečnost a zohledněním humanitárních aspektů konfliktu. Tyto cíle bývají často prezentovány jako vzájemně neslučitelné, z hlediska strategické stability jsou však úzce propojené. Vyvážený evropský přístup by měl vycházet ze tří základních principů.

Zprv je nezbytné jednoznačně řešit vojenskou i politickou roli Hamásu. Jakýkoli udržitelný poválečný rámec musí zajistit, aby Pásmo Gazy již nesloužilo jako základna pro útoky proti Izraeli. To předpokládá zavedení mechanismů demilitarizace, účinného monitorování hranic, opatření proti pašování zbraní a vytvoření mezinárodních nebo regionálních bezpečnostních záruk (Shalom, Kurz, 2022: 40).

Zadruhé musí být poválečná obnova důvěryhodná, avšak podmíněná splněním jasně stanovených kritérií. Rozsáhlá rekonstrukce bez odpovídající reformy správy a řízení a bez bezpečnostních záruk by mohla posílit ozbrojené skupiny. Naopak dlouhodobé odkládání obnovy by dále prohlubovalo frustraci obyvatelstva a přispívalo k nestabilitě. Vhodným řešením je postupný model rekonstrukce, do něhož by se zapojila Evropská unie, arabské partnery, mezinárodní finanční instituce i palestinské správní struktury zbavené vlivu Hamásu (World Bank, 2024: 21–23).

Zatřetí by se Evropa měla vyvarovat čistě deklaratorní diplomacie. Samotné výzvy k příměří, podpora dvoustátního řešení nebo požadavky na vyvození odpovědnosti nejsou dostačující, pokud nejsou doprovázeny konkrétními a realizovatelnými návrhy. Silnou stránkou Evropy jsou především finanční podpora, budování institucí, pomoc při správě hranic, civilní mise, regulatorní expertiza, technologické kapacity a ekonomické pobídky (Tzidkiyahu, Bermant, 2024).

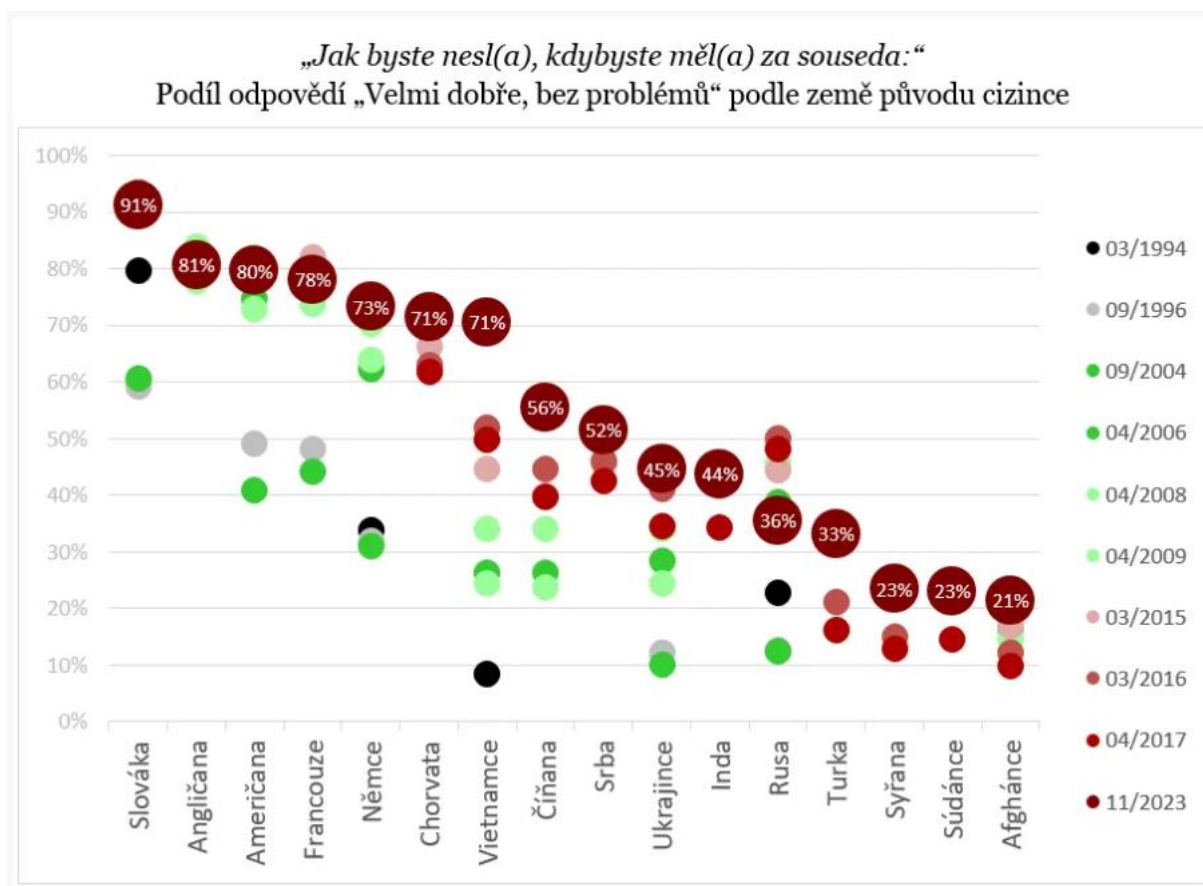
Úloha bilaterálních partnerství: česko-izraelský příklad

Bilaterální partnerství mohou sehrát významnou roli při udržování konstruktivních vztahů v situaci, kdy je mnohostranná diplomacie paralyzována. Jedním z nejsilnějších příkladů v Evropě jsou česko-izraelské vztahy. Ty jsou založeny na společné historické zkušenosti, včetně podpory, kterou Československo poskytlo vzniku Státu Izrael v roce 1948, ale také na politické blízkosti po roce 1989, obranné spolupráci, vědecké výměně a sdílení důrazu na odolnost demokratických institucí.

Česká republika se opakovaně profiluje jako jeden z nejbližších partnerů Izraele v rámci Evropské unie. Nejde přitom o náhodu. Výjimečnost těchto vztahů vychází z dlouhodobého přátelství, které je pevně zakořeněno i v české společnosti. Izraelci patří podle dlouhodobých průzkumů veřejného mínění mezi

nejlépe hodnocené národy a etnické skupiny v České republice. Z údajů agentury STEM¹ (viz graf níže) vyplývá, že 71 % respondentů by nevadilo mít za souseda Izraelce (v průzkumu označeného jako „Žid“). Tento výsledek není překvapivý, protože postoj české veřejnosti k Izraeli a Izraelcům je dlouhodobě pozitivní a od 90. let se postupně dále zlepšuje. Právě tato skutečnost poskytuje Praze míru politické důvěry ze strany Izraele, kterou řada jiných evropských metropolí nemá.

Obrázek 1: STEM: Odpovědi na otázku: „Jak byste se cítil(a), kdybyste měl(a) za souseda...?“ Podíl odpovědí „Velmi dobře, bez problémů“ podle země původu cizince v letech 1994–2025.

Zdroj: (STEM, 2025)

S ohledem na dosavadní mezistátní diplomatickou spolupráci a programové prohlášení nové vlády (PPV, 2025) lze identifikovat pět klíčových oblastí, v nichž se může dále rozvíjet česko-izraelské partnerství:

- **Bezpečnostní a obranný dialog:** Česká republika a Izrael sdílejí společné zájmy v oblasti boje proti terorismu, protivzdušné obrany, zpravodajské spolupráce, bezpilotních technologií, kybernetické bezpečnosti a posilování odolnosti vůči hybridním hrozbám. Izraelský ekosystém obranných inovací představuje významný přínos pro evropskou bezpečnost, zejména v souvislosti s ruskou agresí proti Ukrajině a rostoucím významem protivzdušné obrany a bezpilotních systémů.
- **Kybernetická bezpečnost a ochrana kritické infrastruktury:** Obě země čelí kybernetickým hrozbám ze strany státních i nestátních aktérů. Další prostor pro spolupráci existuje v oblasti

¹ Renomovaná soukromá sociologická výzkumná agentura s dlouholetou tradicí v realizaci sociologických a socioekonomických výzkumů.

kybernetické obrany, ochrany kritické infrastruktury a rozvoje technologických ekosystémů založených na spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Tato oblast je politicky méně citlivá než vojenské operace v Pásmu Gazy a zároveň přináší konkrétní přínosy pro posílení odolnosti Evropy jako celku (OECD, 2023).

- **Výzkum, inovace a startupový ekosystém:** Zapojení Izraele do evropských výzkumných programů zůstává jedním z klíčových pilířů vzájemné spolupráce. Česká republika může přispět k zachování vědecké spolupráce i v období politického napětí a současně podporovat dodržování etických standardů a transparentnosti. Společné projekty v oblasti umělé inteligence, zdravotnických technologií, vodního hospodářství, zemědělství či energetické účinnosti mohou ukázat praktický přínos pokračující spolupráce (European Commission, 2021; OECD, 2023).
- **Humanitární technologie a poválečná obnova:** Česko-izraelská spolupráce by neměla být omezena pouze na oblast bezpečnosti. Může zahrnovat také rozvoj humanitárních technologií, traumatologické medicíny, krizového řízení, systémů úpravy vody, rehabilitace a odborných znalostí v oblasti poválečné obnovy. Takový přístup by pomohl vnímat partnerství nejen jako nástroj podpory bezpečnosti Izraele, ale také jako příspěvek k dlouhodobé stabilizaci regionu (World Bank, 2024).
- **Strategický dialog v evropském prostoru:** Praha může sloužit jako neformální platforma pro diskrétní dialog mezi izraelskými představiteli, evropskými diplomaty, regionálními experty a analytickými institucemi. Pro projednávání politicky citlivých témat, jako je poválečná správa Pásma Gazy, vývoj evropského veřejného mínění, diplomacie spojená s rukojmími nebo rizika regionální eskalace, je zvláště vhodný formát Chatham House (Quilliam, 2025).

Závěr

Vztahy mezi Izraelem a Evropou budou po válce v Gaze i nadále formovány napětím mezi strategickou nezbytností spolupráce a jejich politickou křehkostí. Evropa a Izrael mají stále řadu společných zájmů v oblasti bezpečnosti, boje proti terorismu, inovací, technologií, obchodu i regionální stability. Klíčovým úkolem však není návrat ke stavu před válkou. Ten byl událostmi ze 7. října 2023 zásadně narušen. Namísto toho je třeba vytvořit nový rámec vzájemné spolupráce, který bude reflektovat bezpečnostní trauma Izraele, rizika regionální eskalace i normativní závazky Evropy.

Významnou úlohu v tomto procesu může sehrát česko-izraelské partnerství. Jeho hlavní předností jsou vzájemná důvěra, kontinuita spolupráce a důraz na praktické výsledky. Jeho budoucí význam však bude záviset na tom, zda dokáže přispívat k širšímu strategickému dialogu, nikoli pouze vyjadřovat bilaterální solidaritu. Bude-li tento potenciál vhodně využit, mohou česko-izraelské vztahy napomoci udržení otevřené komunikace, rozvoji spolupráce v konkrétních oblastech a podpoře vyváženějšího evropského přístupu.

Dlouhodobou stabilitu nelze zajistit pouze vojenskými úspěchy, humanitární pomocí nebo diplomatickými prohlášeními. Vyžaduje komplexní přístup, který propojí bezpečnostní záruky pro Izrael, důvěryhodnou správu palestinských území, aktivní zapojení arabských států i dlouhodobou angažovanost Evropy. Bez takto integrované strategie budou vztahy mezi Izraelem a Evropou i nadále vystaveny opakovaným krizím, prohlubující se společenské polarizaci a postupné ztrátě strategického směřování.

Zdroje

- European Commission (2021). Israel joins Horizon Europe research and innovation programme. Brussels: European Commission. Publ.: 6. 12. 2021 https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/israel-joins-horizon-europe-research-and-innovation-programme-2021-12-06_en
- OECD (2025). OECD Economic Surveys: Israel 2025. Paris: OECD. Publ. 2. 8. 2025. https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-israel-2025_d6dd02bc-en.html
- PPV – Program statement of the government of Andrej Babiš (2026). Publ.: 5. 1. 2026, 14:15. <https://vlada.gov.cz/cz/vlada/programove-prohlaseni/programove-prohlaseni-vlady-224629/>
- Quilliam, N. (2025). The Gaza peace plan needs revolving door diplomacy by Gulf and European ‘Trump whisperers’. Chatham House. Publ.: 7. 11. 2025. <https://www.chathamhouse.org/2025/11/gaza-peace-plan-needs-revolving-door-diplomacy-gulf-and-european-trump-whisperers>
- Shalom, D.; Kurz, A. (eds.) (2022). Strategic Survey for Israel. A Time for Decisions. Tel Aviv: INSS. Publ.: January 2022. https://www.inss.org.il/wp-content/uploads/2022/02/StrategicAssessment21-22_ENG_5.pdf
- Sharp, J., M.; Zanolli, J. (2024). Israel and Hamas Conflict In Brief: Overview, U.S. Policy, and Options for Congress. Congress.org. Publ.: 4. 10. 2024. <https://www.congress.gov/crs-product/R47828>
- STEM (2025). Válka mění postoje české veřejnosti: Ukrajinci jsou nyní přijatelnějšími sousedy než Rusové. Publ.: 19. 2. 2025. <https://www.stem.cz/valka-meni-postoje-ceske-verejnosti-ukrajinci-jsou-nyni-prijatelnejsimi-sousedy-nez-rusove/>
- Tzidkiyahu, M., S.; Bermant, A. (2024). Europe’s Response to the War in Gaza: Capabilities and Actorness. Carnegie Endowment for International Peace. Strategic Assessment, vol. 27, No. 4. Publ.: November 2025. <https://www.inss.org.il/wp-content/uploads/2025/02/Maya-Sion-Tzidkiyahu-and-Azriel-Bermant.pdf>
- United Nations Security Council (2023). Resolution 2712 on the situation in the Middle East, including the Palestinian question. New York: United Nations. Publ.: 8. 11. 2023. <https://digitallibrary.un.org/record/4026831>
- United Nations Security Council (2024). Resolution 2728 demanding an immediate ceasefire for the month of Ramadan. New York: United Nations. Publ.: 25. 3. 2024. <https://digitallibrary.un.org/record/4043221>
- Ünlühisarcıklı et al. (2025). The Long Global Shadow of October 7. The German Marshall Fund of the United States. Publ.: 6. 10. 2025. <https://www.gmfus.org/news/long-global-shadow-october-7>
- World Bank (2024). Gaza Strip Interim Damage Assessment. Washington, DC: World Bank. Publ.: 29. 3. 2024. <https://www.worldbank.org/en/news/press-release/2024/04/02/joint-world-bank-un-report-assesses-damage-to-gaza-s-infrastructure>

Autor

KAREL SÁL

Analytik

Karel Sál, Ph.D. je politolog specializující se na volební systémy, volební chování a cílení na voličské skupiny. Je expertem na průzkumy veřejného mínění a nové výzkumné techniky. Spolupracuje s politickými stranami, kterým pomáhá s přizpůsobováním volebních kampaní cílovým skupinám, selekcí témat a analýzou médií. Jeho práce pro IPPS se zaměřuje na rozpad tradičních ideologických systémů, otázku svobody projevu, budoucnost evropské integrace a českou domácí politiku.

Vydavatel

INSTITUT PRO POLITIKU A SPOLEČNOST

Posláním Institutu je zkvalitňování českého politického a veřejného prostředí prostřednictvím profesionální a otevřené diskuse a vytvoření živé platformy, která pojmenovává zásadní problémy, vypracovává jejich analýzy a nabízí recepty pro jejich řešení formou spolupráce expertů a politiků, mezinárodních konferencí, seminářů, veřejných diskuzí, politických a společenských analýz dostupných celé české společnosti. Jsme přesvědčeni, že otevřená odborná diskuse a poznání podstaty a příčin jednotlivých problémů jsou nutným předpokladem jakéhokoli úspěšného řešení problémů současné společnosti.

Martinská 2, 110 00 Praha 1

www.politikaspolecnost.cz

+420 602 502 674

office@politikaspolecnost.cz